

Verenigingsjaar VBMK 2021 VBMK 40 jaar (1981-2021)

De Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen in Nederland (VBMK) is een landelijke niet gebonden organisatie. De VBMK zet zich vanaf haar oprichting in 1981 in voor behoud en goed beheer van (monumentale) kerkgebouwen en streeft daarbij naar een combinatie en naar een balans van religieus en cultureel, sacraal en profaan gebruik. Zij wil met haar activiteiten en producten aansluiten bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en werkt hierbij nauw samen met andere organisaties op het gebied van religieus erfgoed zowel (inter)nationaal, regionaal als lokaal. Ook vindt zij het belangrijk de belangstelling voor en de kennis over deze gebouwen te bevorderen.

Door de pandemie kon de Algemene Ledenvergadering (ALV) van onze vereniging niet op de gebruikelijke manier plaatsvinden. Deze bijzondere tijden vragen immers om bijzondere maatregelen en besluiten. Daarom is in 2021 besloten de ALV digitaal te houden en te beperken tot de strikt noodzakelijke agendapunten. In april ontvingen alle leden en begunstigers per mail de agenda en bijbehorende stukken met het verzoek per mail te reageren. Zoals gesteld in de uitnodiging zouden de voorstellen als aangenomen beschouwd worden, tenzij er meerdere afwijzingen zouden binnenkomen. De reacties per e-mail waren louter positief waarmee de agendapunten werden aangenomen. Hiermee is décharge verleend aan de penningmeester en het gehele bestuur.

Kennisoverdracht

Door de coronamaatregelen konden er geen fysieke bijeenkomsten plaatsvinden, maar online via bijvoorbeeld Zoom is veel mogelijk. Bij de VBMK bijeenkomsten staan kennisoverdracht en onderling netwerken centraal: kerken helpen kerken. Om aan deze doelstelling invulling te geven organiseerde de VBMK samen met de ErfgoedAcademie en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) drie goedbezochte webinars. Thema's: kerkvisies en exploitatie van kerkgebouwen.

Ook de cursus Behoud je Kerkgebouw werd digitaal gehouden. Circa 40 kerkbeheerders en andere belangstellenden namen deel aan deze cursus. De cursus bestond uit een introductiemiddag en twee zogenaamde terugkomsessies, waarbij de deelnemers aan de hand van opdrachten aan het werk gingen.

Deze cursus geeft gestalte aan het punt 'Trainingen/opleidingen' van de Agenda Toekomst Religieus Erfgoed en maakt deel uit van het nationaal scholingsprogramma 'ErfgoedAcademie'.

In 2021 ontving de VBMK opnieuw samen met de ErfgoedAcademie in het kader van de Nationale Kerkenaanpak opnieuw een projectsubsidie van de RCE voor het continueren en het verder uitbouwen van de cursus Behoud je Kerkgebouw, het organiseren van drie webinars, het ontwikkelen van twee zogenaamde e-learning modules voor het Platform 'Leer je Erfgoed', een initiatief van de ErfgoedAcademie, de Nationale Monumentenorganisatie

(NMo) en de Stichting Nederland Monumentenland en het verder actualiseren en digitaliseren van drie hoofdstukken van het Handboek VBMK 'Behoud en Beheer.

Handboek Behoud en Beheer

De drie hoofdstukken van het Handboek zijn gewijd aan *Communicatie in de praktijk*, *Verduurzaming* en diverse losse onderwerpen, zoals akoestiek. Het Handboek wordt afgesloten met een glossarium en nuttige websites.

De hoofdstukken *Exploitatie*, *Vrijwilligers* en *Communicatie* zijn in 2021 afgerond en gedrukt.

E-learning

De twee e-learning modules, respectievelijk gewijd aan Religieus Erfgoed en Veiligheidszorg, zijn eveneens in dit verslagjaar gerealiseerd.

Deze digitale leerproducten zijn bedoeld voor vrijwilligers actief in de monumentenwereld.

Doel van de cursus en de andere bovengenoemde activiteiten is betrokkenen bij het beheer en gebruik van monumentale kerken zo toe te rusten, dat zij op de meeste gebieden van monumentaal kerkbeheer beschikken over de noodzakelijke vaardigheden en kennis. Naast theorie wordt veel aandacht geschonken aan de praktijk, waarbij de deelnemers zelf aan het werk gaan met een opdracht.

NOVUS 4

In dit verslagjaar ontvingen de leden, de begunstigers en andere belangstellenden in december een extra dikke feestelijke uitgave van het blad NOVUS. Dit fraai vormgegeven blad bevat langere inhoudelijke artikelen op het gebied van religieus erfgoed en verschijnt eenmaal per jaar. Met dit fraaie jubileumnummer vierde de vereniging haar 40-jarig bestaan. In deze NOVUS 4 met als titel 'Glasramen: licht & kleur, beeld & verbeelding, kunst & techniek' staat gebrandschilderd glas in lood in kerkgebouwen centraal, maar er wordt ook aandacht geschonken aan de toepassing bij profane architectuur. In het verleden werd de grote waarde van glas voor de kunst en architectuur ontdekt. Glas werd niet alleen om zijn functionele eigenschappen gekozen – het doorlaten van licht – maar met name wegens het decoratieve aspect en het schitterende spel van licht en kleur. In dit nummer passeren vele aspecten van glas in lood de revue. Er is aandacht voor de iconografie van gebrandschilderd glas in Nederlandse kerken, de mystieke-religieuze functie van het veelkleurige gebrandschilderde glas, maar ook moderne toepassingsmogelijkheden van glas in lood komen aan de orde. Hoe kunnen dergelijke ramen bijdragen aan duurzaamheid en energie.

Digitale Nieuwsbrieven en website

Daarnaast publiceert de vereniging regelmatig digitale Nieuwsbrieven met korte, actuele nieuwsberichten. Ook de website is in 2021 verder ontwikkeld en bevat nu ook een uitgebreide kennisbank met daarin onder meer veel informatie rond actuele onderwerpen relevant voor kerkbeheerders, de modules van het Handboek staan op de kennisbank van de VBMK als download met verwijzingen naar relevante sites.

Varia

De administratie is ook in dit boekjaar uitgevoerd door de Stichting Oude Groninger Kerken (SOGK).

De vereniging beschikt niet langer over een fysiek bureau. Alle bestuursvergaderingen vonden in 2021 digitaal plaats.

In 2021 werkte de VBMK actief mee aan de programma's van de Nationale Kerkenaanpak. De secretaris van de vereniging nam deel aan de bijeenkomsten van de werkgroep 'Toekomst Religieus Erfgoed'. De voorzitter is namens de VBMK lid van de stuurgroep 'Toekomst Religieus Erfgoed'. De penningmeester vertegenwoordigt de VBMK bij de vergaderingen van de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM).

In dit verenigingsjaar heeft de VBMK onder haar leden een enquête uitgezet om inzicht te krijgen in de behoeften van de leden. Uit de resultaten wordt duidelijk dat de leden enthousiast zijn over de publicaties, de digitale Nieuwsbrief en de digitale kennisbank. Er is duidelijk behoefte aan fysiek overleg/netwerken met andere kerkbeheerders. Dit was helaas door de geldende coronamaatregelen in dit boekjaar niet mogelijk. Het bestuur is voornemens in 2022 dit onderwerp weer op de agenda te plaatsen.

Bestuursleden participeerden in 2021 in diverse webinars onder andere georganiseerd door de RCE, de Kerkvernieuwers en de Nationale Monumenten Organisatie (NMO). Ook verzorgde de secretaris presentaties in het kader van de webinars van het project Toekomst Religieus Erfgoed.

Leden van het bestuur werkten mee als specialisten aan de totstandkoming van verschillende de e-learning modules, het Platform RE Zuid-Holland, de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) en andere (inter)nationale, regionale en lokale initiatieven en bijeenkomsten. Alle bijeenkomsten vonden digitaal plaats. Ook de bestuursvergaderingen werden in dit boekjaar digitaal gehouden.

Daarnaast vroegen de gebruikelijke zaken de aandacht van het bestuur, zoals de coördinatie van de werkzaamheden, het onderhouden van contacten met verwante organisaties, het up-to-date houden van de website met name de kennisbank, het uitbrengen van de digitale Nieuwsbrieven en het blad NOVUS en het verzorgen van een online helpdesk. Het bestuur wordt daarbij actief ondersteund door Anneloes van Kuijk.

In 2021 mocht de vereniging enkele nieuwe leden verwelkomen. Helaas beëindigden ook leden en begunstigers hun lidmaatschap. Faillissementen, teruglopende inkomsten en fusies werden als reden opgegeven.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2021

mr. Michiel Zonneville, voorzitter
Frank Migchielsen, penningmeester
mevrouw drs. Brigitte Linskens, secretaris
mr. Gerard van Hasselt, lid regiovorming
mevrouw dr. Anique de Kruijf, lid
mevrouw Marlo Reeders, lid

www.vbmk.nl
E info@vbmk.nl